

בית משפט לענייני משפחה במחוז ת"א

ב ד ל ת י י ם ס ג ו ר ו ת

תמ"ש 33313-08-10

תמ"ש 27833-01-11

בפני: כב' השופטת אסתר ז'יטניצקי רקובר

התובע

ג' ר'

ע"י ב"כ עו"ד יעקב סגל

ת' מ'

הנתבע

ע"י ב"כ עו"ד אליהו יחזקאל

החלטה

1. החלטה זו עניינה מיהו ה"פורום הנאות" שידון בשתי התביעות שהוגשו על ידי "התובע" – ג', ר', כנגד בן זוגו, "הנתבע" – ת' מ' ר'.

2. עיקרי העובדות הינן:

- 2.1 הצדדים הינם ילידי מדינת ישראל, אשר הכירו באוגוסט 2000.
- 2.2 בקיץ 2001 עברו הצדדים להולנד, בעקבות עבודתו של התובע.
- 2.3 בחודש מרס 2003 נישאו הצדדים בהולנד והתגוררו כל העת יחד בהולנד עד למועד פירודם בחודש אפריל 2010.
- 2.4 הצדדים הינם תושבי ואזרחי הולנד, המתגוררים בהולנד, כשהתובע ויתר על אזרחותו הישראלית.
- 2.5 בחודש אוגוסט 2010 הגיש התובע תביעה לבימ"ש זה, בתיק תמ"ש 33313-08-10 למתן פסק דין הצהרתי, שיצהיר על סיום הזוגיות ויקבע כי לגבי נכסים מסוימים לא חלה חזקת השיתוף.

- 2.6 בחודש ינואר 2011 הגיש התובע לבימ"ש זה תביעה נוספת, בתיק תמ"ש-27833-01-11, שכותרתה תביעה נזיקית על פגיעה בפרטיות והוצאת דיבה.
- 2.7 ביום 11.11.10 הגיש התובע תביעה לסעד זמני לשימוש בלעדי בדירה המשותפת.
- 2.8 בחודש אוקטובר 2010 הגיש הנתבע לביהמ"ש בהולנד תביעה לגירושין וחלוקת רכוש בני הזוג, כשהנתבע אינו יודע כלל כי התובע הגיש תביעה בארץ.
- 2.9 ביום 12.10.11 ניתן בבימ"ש בהולנד פסק דין לגירושין וביום 8.2.12 ניתנה בביהמ"ש בהולנד החלטה, הקובעת כי על התביעה לאיזון משאבים יחול הדין ההולנדי.

3. הפורום הנאות

3.1 טענות הנתבע

- 3.1.1 הנתבע טען טענה מקדמית והיא כי בימ"ש זה אינו ה"פורום הנאות" לדון בשתי התביעות שהוגשו על ידי התובע, שכן מלבד העובדה שהצדדים הכירו בארץ, הרי שמירב הזיקות מובילות לכך שה"פורום הטבעי" הינו בהולנד, שכן, שם מיסדו את הקשר, שם התגוררו משך כל שנות נישואיהם, שם רכשו את דירת מגוריהם המשותפת, עליה רובצת משכנתא, ושם נצבר רכושם.
- 3.1.2 הנתבע מוסיף ואומר כי בעוד שהתובע הגיש לביהמ"ש בארץ בקשה לפסק דין הצהרתי לגבי חלק מהרכוש בלבד, הנתבע הגיש, בהולנד, תביעה רכושית לגבי כל הרכוש, כולל דירת המגורים, ואין כל מקום לדון בשתי תביעות אלו במקביל.

3.2 טענות התובע

- 3.2.1 לבימ"ש בארץ יש סמכות לדון בתביעה בהתאם לתקנה 258(ג) לתקנות סדר הדין האזרחי וסעיף 1(2) לחוק ביהמ"ש לענייני משפחה שכן הקשר בין הצדדים נוצר בישראל ולכן ניתן לראות בישראל את מקום "יצירת ההתחייבות" ומשום כך ישראל הינה ה"פורום הנאות" לדון בשתי התביעות.

3.3.1 המדובר בצדדים המתגוררים שניהם בהולנד, כשהתובע בחר לתבוע את הנתבע בבימ"ש בארץ ולצורך כך הגיש התובע בקשה להיתר המצאה מחוץ לתחום, לפי תקנה 500 לתקנות סדר הדין האזרחי וביהמ"ש נעתר לבקשה והתיר את ההמצאה ומשקיבל הנתבע את כתבי התביעה, טוען הנתבע כי בימ"ש זה אינו ה"פורום הנאות".

3.3.2 הנתבע לא טען לאי קיום אחת מחלופות תקנה 500 לתקנות סדר הדין האזרחי אלא טענתו הינה כי מדינת ישראל אינה ה"פורום הנאות" לדון בתביעות התובע.

3.3.3 ראוי לציין כי גם אם חלה אחת מחלופות תקנה 500 לתקנות סדר הדין האזרחי, המקימה בסיס להיתר המצאה מחוץ לתחום השיפוט, עדיין יש לבחון האם בית משפט בארץ הינו ה"פורום המתאים" ובמידה שאינו כזה, אזי למרות שחלה אחת מחלופות תקנה 500, יש להעביר את הדיון ל"פורום המתאים".

3.3.4 בנסיבות דנא, הגיש התובע לבית משפט זה שתי תביעות: האחת, לפסק דין הצהרתי והשנייה, תביעה נזיקית בגין לשון הרע.

3.3.5 לגבי התביעה לפסק דין הצהרתי – הנני משאירה בצריך עיון את השאלה אם תביעה זו נכללת בגדר תקנה 500 (7) לתקנות סדר הדין האזרחי עליה מנסה הנתבע להתבסס, הקובעת: "התובענה מבוססת על מעשה או מחדל בתחום המדינה" שכן במקרה דנא, הנישואין אותם מבקש התובע להכריז כי אינם קיימים עוד, נערכו בהולנד ומגורי הצדדים משך כל שנות נישואיהם היה בהולנד.

3.3.6 לגבי התביעה הנזיקית – חלה לדעתי תקנה 500(7) לתקנות סדר הדין האזרחי, כפי שיפורט להלן, אך כאמור הלכה פסוקה היא כי למרות קיומן של אחת מחלופות תקנה 500 לתקנות סדר הדין האזרחי זכאי הצד השני להוכיח כי מדינת ישראל אינה ה"פורום הנאות" והנתבע אכן עמד בנטל זה והוכיח כי מירב הזיקות מובילות להולנד.

3.4 התביעה לפסק דין הצהרתי

3.4.1 אין חולק כי למקום השיפוט יש חשיבות רבה והינו משפיע על סיכויי ההצלחה בתביעה וההוצאות הכרוכות בניהולה.

3.4.2 במקרה דנא התוצאה ההגיונית הינה שה"פורום הנאות" יהא בהולנד ולא בישראל ואכן מירב הזיקות מובילות בבירור לעבר הפורום הזר וזאת מהנימוקים הבאים:

3.4.2.1 בפני בימ"ש זה מונחות שתי תביעות, האחת, לפסק דין הצהרתי להצהיר על סיום הזוגיות ואי הכללת נכסים מסוימים ברכוש המשותף, כשמנגד מונחת בפני ביהמ"ש בהולנד תביעת גירושין וחלוקת הרכוש כולו, כשביהמ"ש בהולנד כבר פסק בעניין גירושי הצדדים ובתביעה לחלוקת הרכוש קבע בית המשפט בהולנד כי יחול הדין ההולנדי.

3.4.2.2 אכן מלבד היכרותם של הצדדים, שארעה בישראל, כל הזיקות מובילות להולנד. לשם עברו הצדדים זמן קצר לאחר היכרותם, שם נישאו, מרכז חייהם היה בהולנד, שם עבדו וצברו את רכושם, שם רכשו את דירתם המשותפת ושם התגרשו והדבר החשוב שניהם עדיין תושבי ואזרחי הולנד, המתגוררים בהולנד.

3.4.2.3 הנתבע אף טען, טענה אשר לא נסתרה, כי התובע ויתר על אזרחותו הישראלית.

3.5 התביעה הנזיקית

3.5.1 לעניין התביעה הנזיקית, שעילתה משלוח מיילים שנשלחו לתובע, המצוי בהולנד ולאנשים, המצויים בארץ, ה"פורום המתאים" הינו גם כן בהולנד ולא בישראל, כפי שיובהר להלן.

3.5.2 כאן המקום להתייחס בקצרה לסמכות בית המשפט בארץ לדון בתביעות לשון הרע, הנובעות ממשלוח מיילים על ידי אדם בחו"ל.

3.5.3 במקרה דנא, התביעה הנזיקית בגין פרסום לשון הרע נובעת ממשלוח מיילים, מהולנד, על ידי הנתבע לתובע ולאחרים, כשהתובע, המתגורר בהולנד, פתח את המיילים בהולנד והאחרים, המתגוררים בארץ, פתחו את המיילים בארץ.

3.5.4 השאלה הינה האם קבלת המייל והעיון בו מהווה חלק מיסודות העוולה בגין לשון הרע, כשלכך יש השפעה רבה לעניין קניית סמכותו של בית המשפט זה על פי תקנה 500 (7) לתקנות סדר הדין האזרחי, הקובעת: **"התובענה מבוססת על מעשה או מחדל בתחום המדינה"**.

3.5.5 על פי סעיף 2(א) לחוק איסור לשון הרע תשכ"ה-1965, פרסום לשון הרע יכול שיעשה **"בין בעל פה ובין בכתב ובכל אמצעי אחר"**.

3.5.6 הפסיקה מכירה כיום באופן ברור באינטרנט כאמצעי פרסום לכל דבר ועניין, הנכלל במילים **"בכל אמצעי אחר"**.

3.5.7 סעיף 2 לחוק לשון הרע, התשכ"ה-1965, קובע:

"2א. פרסום, לעניין לשון הרע – בין בעל פה, בין בכתב, בין בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

ב. רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות –

(1) אם הייתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע.

(2) אם הייתה בכתב והכתב עשוי היה לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע." (הדגשה שלי – א.ז.ר).

3.5.8 יש חשיבות רבה לעובדה כיצד להתייחס למשלוח מייל, האם יש לסווגו כ"פרסום בכתב" או במילים "בכל אמצעי אחר". אם אנו מפרשים שפרסום לשון הרע על ידי משלוח מייל נכלל בגדר "כל אמצעי אחר" ולא בגדר פרסום בכתב, אזי חלק מיסודות העבירה על פי סעיף 2(ב)(1) לחוק הינה הגעתו של המייל לאותו אדם. משמע, יש חשיבות למקום פתיחתו של המייל ופרט זה הינו חשוב לקיומה של החלופה הקבועה בתקנה 500(7) לתקנות סדר הדין האזרחי.

3.5.9 הפעילות בעולם הווירטואלי ובכללו האינטרנט והדואר האלקטרוני חוצה גבולות ואחת משאלות היסוד, המתעוררת עקב כך הינה לאיזה בית משפט הסמכות לדון.

3.5.10 במקרים אלה על בית המשפט להתאים את הוראות החוק למציאות החדשה ולהגיע למסקנות, המתיישבות עם החוק הקיים וההיגיון גם יחד.

3.5.11 יפים הדברים שנאמרו בה.פ. 3137/04 אהבה יו.אס.אנק נ' דבלין בע"מ (פורסם בנבו)

**"האינטרנט אינו הופך את המשפט לוירטואלי, כאילו ארע שבר או כאילו חדלו חוקי הכובד של המשפט לחול על כלי זה באופן שהוא גורר אותנו למצב דמדומים של קיום מעשה או מחדל שאין עליהם תגובה משפטית מתאימה...
... המתכון הנכון מצוי בהגיונם של הכללים הרגילים של הדין".** (הדגשה שלי –א.ז.ר.).

3.5.12 יש לציין כי דרישת התנאי של "הפורום הנאות" מטרתו להביא לתוצאה הגיונית ולבטל תוצאה שאינה מתקבלת על הדעת. דווקא בתיקים בהם מדובר בפרסום ע"י האינטרנט או הדואר האלקטרוני לתנאי של "הפורום הנאות" יש חשיבות רבה ביותר ומטרתו לנפות מצבים אשר אינם הגיוניים ולגרום כי הצדדים ינהלו את משפטם במקום המתאים והראוי לבירור התביעה.

3.5.13 בפסה"ד שניתן במלברון, באוסטרליה בתביעתו של יוסף גוטניק נ' חב' דאו ג'ונס האמריקאית פסק ביהמ"ש כי פרסום לשון הרע מתקיים במקום בו הדברים המכפישים נאמרים, נראים ונתפסים ע"י צד שלישי וכי העלאת המידע באופן אלקטרוני על שרתי הנתבעת ושליחתו מהם אינו מהווה פרסום במובן דיני לשון הרע.
באותו פס"ד נדחתה טענת הנתבעת כי פרסום המסמך האלקטרוני הינו במקום הימצאם של שרתי הנתבעת, המאחסנים את המידע, הממוקמים בניו ג'רסי, בארה"ב.

3.5.14 הלכה ברוח זו נקבעה גם בביהמ"ש בארץ בתיק בש"א (קריית גת) 884/02 גיל לנדאו נ' בני חסון, דינים שלום, כך י"ח, עמ' 928 ע"י כב' הש' רחל ברקאי. פסק הדין עסק בתביעה בגין לשון הרע, שפורסמה

בעיתון ידיעות אחרונות ובאתרי האינטרנט שלו ונקבע כי מאחר והפרסום באינטרנט מגיע לכל משתמש בארץ, הרי שבכך קנה ביהמ"ש במחוז הדרום את הסמכות לדון בתובענה וכך קבעה כב' הש' ברקאי בפסה"ד :

"לגבי הפרסום באינטרנט הדין הישראלי אינו מספק תשובה ברורה לשאלה מהי סמכות השיפוט המקומית של פרסום משמיץ שנעשה באמצעות האינטרנט. למרות זאת, ניתן להשליך על כך שפרסום באינטרנט כמוהו כפרסום בעיתון. התפוצה באינטרנט מגיעה לכל רחבי הארץ ואף מעבר לגבולות מדינת ישראל והפרסום יכול להגיע לכל משתמש באתרי האינטרנט. לגם גם אם משרדי אתרי האינטרנט או מרכזי מחשבים המרכזים את מעבר התקשורת הממוקמים במרכז הארץ, הרי שהפרסום באתרים מגיע לכל משתמש בארץ, ובוודאי, בין השאר, גם לתושבי מחוז הדרום.

לפיכך, סבורתני כי לבית המשפט זה היושב במחוז הדרום הסמכות לדון במקרים של פרסום לשון הרע באינטרנט מכוח תקנה 3(א)(5) לתקנות (להלן – "התקנות") ש"היא מקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים".

3.5.15 היות וכאמור לעיל פרסום באינטרנט נכלל בגדר ב"כל אמצעי אחר", המפורט בסעיף 2 (א) לחוק איסור לשון הרע, התשכ"ה-1965, אזי חלק מיסודות העבירה הינה הגעתו של המייל.

3.5.16 במקרה שלנו נראה כי המיילים שנשלחו לתובע נפתחו על ידי התובע בהולנד, במקום מגוריו, ולצדדי ג' בישראל, במקום מגוריהם. לאור העובדה שהמיילים נפתחו על ידי צד ג' בישראל ניתן לטעון כי התובענה מבוססת על "מעשה שנעשה בתחום המדינה".

3.5.17 משהוכח כי התקיימה החלופה המצויה בתקנה 500(7) לתקנות סדר הדין האזרחי, יש לבחון מיהו "הפורום הנאות", שכאמור מבחן זה מטרתו למנוע מצבו בו תיק ידון במקום, שאינו הגיוני כלל.

3.5.18 ההיגיון והמצב הרצוי הינו כי כל התביעות תידונה יחד במקום מגוריהם המשותף של שני הצדדים אשר אין חולק כי הינו בהולנד.

3.5.19 העובדה כי המיילים נשלחו לאנשים בארץ אין בה כדי לשנות את התוצאה כי הפרורם המתאים הינו דווקא בהולנד.

סיכום .4

4.1 לאור כל האמור לעיל, הפרורם הנאות והטבעי הינו דווקא בהולנד ומשום כך יש לדחות את התביעות אשר הוגשו בבית משפט זה.

4.2 הנני מחייבת את התובע לשלם לנתבע הוצאות ושכ"ט עו"ד בסך 3,000 ₪.

4.3 המזכירות תואיל לשלוח העתק מהחלטה זו לצדדים.

ניתן היום, א' אייר תשע"ב, 23 אפריל 2012, בהעדר הצדדים.

אסתר ז'יטניצקי רקובר, שופטת